

Το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας και η πρόταση της ΕΛΕΤΟ για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής

– Η ΕΛΕΤΟ και η ημερίδα της 23-3-06 με απαντήσεις σε επτά ερωτήματα –

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1 Τι είναι η ΕΛΕΤΟ, η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας;

Η ΕΛΕΤΟ είναι πολυεπιστημονική ένωση, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που ιδρύθηκε το 1992 με σκοπό την **προώθηση της σύγχρονης ελληνικής ορολογίας**, δηλαδή την απόδοση των νέων εννοιών σε κάθε επιστημονικό τομέα με σύγχρονους ελληνικούς όρους, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ελληνική γλώσσα παρακολουθεί την πρόοδο σε όλους τους τομείς και εξακολουθεί να περιγράφει την αλματωδώς εξελισσόμενη γνώση και πραγματικότητα. Σήμερα η ΕΛΕΤΟ αριθμεί 288 μέλη από 50 περίπου ειδικότητες των τομέων της γνώσης γενικά (φυσικούς, χημικούς, μηχανικούς κ.ά.) και των γλωσσικών τομέων ειδικότερα (γλωσσολόγους, μεταφραστές, διερμηνείς κτλ.).

2 Ποια είναι η παρουσία της ΕΛΕΤΟ μέχρι σήμερα;

Η ΕΛΕΤΟ εκτός από τη συνεχή ενημέρωση των μελών της για τα θέματα της σύγχρονης ελληνικής ορολογίας, και την εκπροσώπηση του ελληνικού χώρου σε δευτεροβάθμια όργανα ορολογίας όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT) και το Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών Ορολογίας (INFOTERM) των οποίων είναι μέλος, έχει επιτελέσει και επιτελεί τα ακόλουθα:

- α. Επιτροπές ή ομάδες μελών της ασχολούνται με την εκπόνηση ελληνικών όρων για τις νέες έννοιες σε διάφορους τομείς, όπως τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, ιατρική, στατιστική, περιβάλλον. Αυτοί οι όροι αναπτύσσονται και εμπλουτίζουν την ειδική γλώσσα του κάθε τομέα, ενώ πολλοί από αυτούς «περνούν» και χρησιμοποιούνται και στην κοινή γενική γλώσσα, εμπλουτίζοντάς την με σύγχρονους ελληνικούς όρους για σύγχρονες έννοιες, όπως π.χ. «**διεπαφή**» (αγγλ. *interface*) στην πληροφορική, «**καθολική υπηρεσία**» (αγγλ. *universal service*) και «**διαλειτουργικότητα**» (αγγλ. *interoperability*) στις τηλεπικοινωνίες, «**μεταπομπή**» (αγγλ. *handover*) και «**περιαγωγή**» (αγγλ. *roaming*) στην κινητή τηλεφωνία, «**ηχοστάθμη**» (αγγλ. *sound level*) και «**ηχοέκθεση**» (αγγλ. *sound exposure*) στην ακουστική κ.ά.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΛΕΤΟ έχει εκπονήσει αρκετές δεκάδες χιλιάδες όρους για την Τράπεζα Όρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurodicautom).

- β. Διαθέτει δωρεάν, στο Ίντερνετ, τη χρήση δύο Βάσεων Όρων: τη Βάση TELETERM (118.500 όροι των τηλεπικοινωνιών, σε συνεργασία με τον ΟΤΕ) και τη Βάση INFOTERM (7.000 όροι πληροφορικής, σε συνεργασία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Τις βάσεις αυτές – που δεν περιέχουν μόνο ελληνικούς όρους, αλλά και τους ισοδύναμους αγγλικούς, και σε αρκετό αριθμό γαλλικούς και γερμανικούς – τις συμβουλευόμαστε καθημερινά πολλοί χρήστες σε διεθνή κλίμακα.
- γ. Έχει κινητοποιήσει πολλούς επιστήμονες από διάφορους κλάδους ώστε να ασχολούνται με τα θέματα και προβλήματα της ορολογίας του κλάδου τους και να συμβάλλουν στη δημιουργία, διάδοση και χρήση ελληνικών όρων για τις νέες έννοιες του τομέα τους.

Αυτό το επιτυγχάνει με σειρά συνεδρίων που διοργανώνει κάθε δύο χρόνια και έχουν τον γενικό τίτλο **Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**. Το 1^ο Συνέδριο (1997), το 2^ο (1999), το 3^ο (2001) και το 4^ο (2003) έγιναν στην Αθήνα, ενώ το 5^ο (2005) έγινε στη Λευκωσία (Κύπρος) με κύριο συνδιοργανωτή το Πανεπ. Κύπρου. Στα συνέδρια αυτά έχουν συμβάλει ως συνδιοργανωτές τα πανεπιστήμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Πάτρας και Ιόνιο και άλλοι επιστημονικοί φορείς. Στα συνέδρια αυτά γίνονται ανακοινώσεις θεωρίας, έρευνας και εφαρμογής της επιστήμης της Ορολογίας, με ειδικό προσανατολισμό, όμως, στην εφαρμογή τους στη ορολογία της σύγχρονης ελληνικής γλώσσας.

- δ. Έχει ευαισθητοποιήσει – γύρω από τα θέματα των ελληνικών όρων – ένα ευρύτερο ελληνικό κοινό με ένα διμηνιαίο φύλλο που εκδίδει – ανελλιπώς – από το 1993, το «Ορόγραμμα». Το Ορόγραμμα στέλνεται με το ταχυδρομείο σε 800 αποδέκτες και με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε 1200 αποδέκτες.

3 Ποιος ήταν ο σκοπός της ημερίδας;

Η ημερίδα που διοργάνωσε η ΕΛΕΤΟ την 23^η Μαρτίου 2006 είχε σκοπό αφενός να αναλυθεί και να προβληθεί το «γαλλικό σύστημα» για την αντιμετώπιση των νέων όρων και τον εμπλουτισμό της γαλλικής γλώσσας και αφετέρου να συζητηθεί – μεταξύ των αρμόδιων και σχετικών ελληνικών φορέων – η πρόταση της ΕΛΕΤΟ να «αντληθούν» από το γαλλικό σύστημα χρήσιμα στοιχεία και να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ανάλογου συστήματος για την ελληνική γλώσσα. Η πρόταση δηλαδή για ένα ανάλογο ελληνικό σύστημα.

Η παρουσίαση του γαλλικού συστήματος έγινε από τον Γάλλο ακαδημαϊκό κ. **Gabriel de Broglie**, πρόεδρο της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας και Νεολογίας της Γαλλίας, συνοδευόμενο και από την κα **Bénédicte Madinier**, διευθύντρια ανάπτυξης της γλώσσας στη Γενική Αντιπροσωπεία της Γαλλικής Γλώσσας και των Γλωσσών της Γαλλίας (DGLFLF), ενώ την πρόταση της ΕΛΕΤΟ παρουσίασε ο πρόεδρος του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ) της ΕΛΕΤΟ κ. **Κώστας Βαλεοντής**. Συντονιστής των παρουσιάσεων και συζητήσεων της ημερίδας ήταν ο ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ κ. **Θεοδόσης Τάσιος**, που πρωτοστατεί από το 1991 σε όλες τις ελληνικές ενέργειες για ορολογικό συντονισμό.

4 Τι είναι το σύστημα εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας με λίγα λόγια;

Η παρουσίαση του Γάλλου προσκεκλημένου της ΕΛΕΤΟ ήταν σαφής και κατανοητή (υπήρχε ταυτόχρονη μετάφραση γαλλικά-ελληνικά, ελληνικά-γαλλικά). Ο κ. **De Broglie**, καθώς και η κα **Madinier**, απάντησαν σε πολλές ερωτήσεις του ακροατηρίου σχετικά με τα όργανα και τις λειτουργίες του γαλλικού συστήματος.

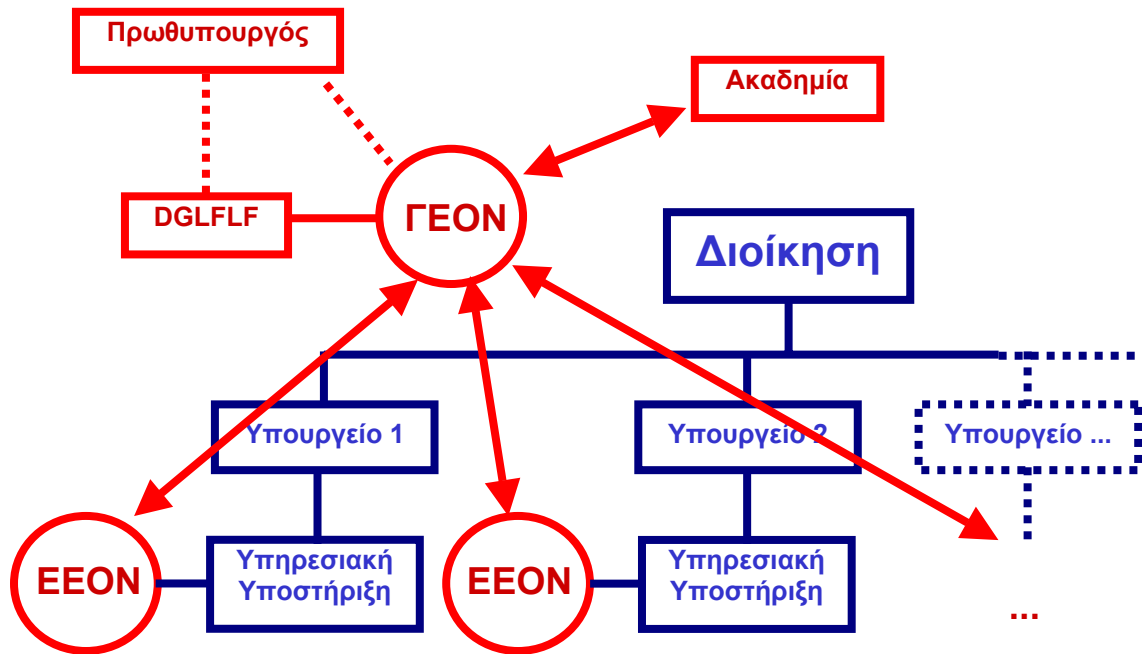
Το γαλλικό σύστημα ορολογίας καθιερώθηκε με το Διάταγμα της 3ης Ιουλίου 1996. Αποτελείται από ένα κεντρικό όργανο, που είναι η **Γενική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας**, το οποίο συνεργάζεται στενά με τη **Γαλλική Ακαδημία** και το οποίο – σήμερα – συντονίζει 18 **Ειδικές Επιτροπές Ορολογίας και Νεολογίας** που έχουν ιδρυθεί σε τομείς αρμοδιότητας διάφορων υπουργείων της Γαλλίας, μία επιτροπή κατά τομέα, όπως *γεωργίας, πολιτισμού και επικοινωνίας, οικονομικών, τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και ηλεκτρονικών, χημείας και υλικών, αυτοκινήτου, περιβάλλοντος, μεταφορών, εκπαίδευσης* κ.ά.

Δύο παραδείγματα όρων που καθιερώθηκαν από το σύστημα «εμπλουτίζοντας» τη γαλλική γλώσσα είναι ο όρος **logiciel** (αγγλ. *software*) – στον οποίο βασίστηκε και ο ελληνικός όρος «**λογισμικό**» – και ο όρος **courriel** = **courrier électronique** (αγγλ. *e-mail*).

Η **Γενική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας** υπάγεται απευθείας στον Γάλλο **πρωθυπουργό** και υποστηρίζεται λειτουργικά και οικονομικά από ανεξάρτητο φορέα, τη **Γενική Αντιπροσωπεία της Γαλλικής Γλώσσας και των Γλωσσών της Γαλλίας (DGLFLF)** που έχει και τη γενική εποπτεία του συστήματος. Οι **Ειδικές Επιτροπές Ορολογίας και Νεολογίας** υποστηρίζονται λειτουργικά και οικονομικά από τα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία.

Το γαλλικό κράτος υποστηρίζει πλήρως το σύστημα και δεν παρεμβαίνει ούτε αποφασίζει για την επιλογή των όρων, αλλά έχει **υποχρέωση** να εφαρμόζει τους όρους στις υπηρεσίες του και να τους εξασφαλίζει την απαραίτητη προώθηση.

Στο σχήμα 1 δίνεται το σχηματικό διάγραμμα του συστήματος εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας:

Σχήμα 1 Διάγραμμα του Συστήματος εμπλουτισμού της γαλλικής γλώσσας με τα κύρια όργανά του:
Πρωθυπουργός: Ανώτατη αρχή του συστήματος.
ΓΕΟΝ: Γενική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).
ΕΕΟΝ: Ειδική Επιτροπή Ορολογίας και Νεολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).
Υπουργείο-1, Υπουργείο-2, ...: Φορείς Λειτουργίας των ΕΕΟΝ
Ακαδημία: Η Γαλλική Ακαδημία συμμετέχει στη ΓΕΟΝ και σε όλες τις ΕΕΟΝ.
DGLFLF: η Γενική Αντιπροσωπεία της Γαλλικής Γλώσσας και των Γλωσσών της Γαλλίας έχει την ευθύνη της γραμματειακής υποστήριξης της ΓΕΟΝ και της εποπτείας του συστήματος.

5 Ποια είναι η πρόταση της ΕΛΕΤΟ για ένα σύστημα ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας που βασίζεται στο γαλλικό;

Κατά την παρουσίαση της πρότασης της ΕΛΕΤΟ, ο Κώστας Βαλεοντής έκανε πρώτα μια ανασκόπηση των μέχρι σήμερα πεπραγμένων σχετικά με τον απαιτούμενο ορολογικό συντονισμό και τις ατυχείς προσπάθειες του παρελθόντος, ανέφερε τους λόγους για τους οποίους επαναφέρει το ζήτημα η ΕΛΕΤΟ, επισήμανε τα στοιχεία του γαλλικού συστήματος που υιοθετεί η ΕΛΕΤΟ και ανέλυσε, κατά βήματα, το προτεινόμενο σύστημα ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας.

Είναι γεγονός ότι υπήρξαν στο παρελθόν δύο σημαντικές προσπάθειες για εθνικό συντονισμό της ορολογίας στην ελληνική γλώσσα. Το 1991 (Συντονισμένο Πρόγραμμα Απόδοσης Ορολογίας) και το 2000 (Εθνικό Πρόγραμμα Ορολογικού Συντονισμού – ΕΠΟΣ). Δυστυχώς όμως, παρά το γεγονός ότι ήταν εμπειριστατωμένες προτάσεις, παρέμειναν τελικά στα συρτάρια των «αρμοδίων».

Η ΕΛΕΤΟ, όμως, δεν απογοητεύεται και επαναφέρει το θέμα γιατί το ζήτημα αυτό είναι στο κέντρο της ύπαρξής της, αφού ιδρύθηκε με αυτόν το σκοπό. Και βλέπει μπροστά της την καθημερινή ανάγκη της ελληνικής γλώσσας να δέχεται **δημιουργικά** την εισρέουσα νέα γνώση και **όχι παθητικά** και **αλλοτριωτικά**.

Επιπλέον, η κατάσταση των ελληνικών όρων στη σημερινή λεγόμενη Διοργανική Βάση Ορολογίας (ΙΑΤΕ) της ΕΕ είναι το λιγότερο απογοητευτική. Η ελληνική γλώσσα είναι **9^η** στη σειρά με **500.000** όρους περίπου, ενώ όλες οι έννοιες της Βάσης που χρειάζονται και ελληνικό όρο είναι **1.500.000!** Υπάρχει δηλαδή ένα **έλλειμμα περίπου 1.000.000 ελληνικών όρων**.

Δηλαδή, σήμερα, **1.000.000** έννοιες της Βάσης Ορολογίας της ΕΕ **δεν έχουν ελληνική απόδοση!** Δεδομένου δε ότι οι έννοιες της Βάσης αυτής υπάγονται σε θεματικά πεδία που ενδιαφέρουν και απασχολούν τα όργανα της ΕΕ, αυτό σημαίνει ότι στο σημερινό κοινοτικό γλωσσικό-τεκμηριακό περιεχόμενο, 1.000.000 έννοιες δεν μπορούν να αποδοθούν με αντίστοιχο ελληνικό όρο και, επομένως, στην ανάγκη θα χρησιμοποιηθεί όρος άλλης (μεγάλης) γλώσσας και, φυσικά, πρώτιστα της **αγγλικής** που έχει **όρο για όλες τις έννοιες της Βάσης**.

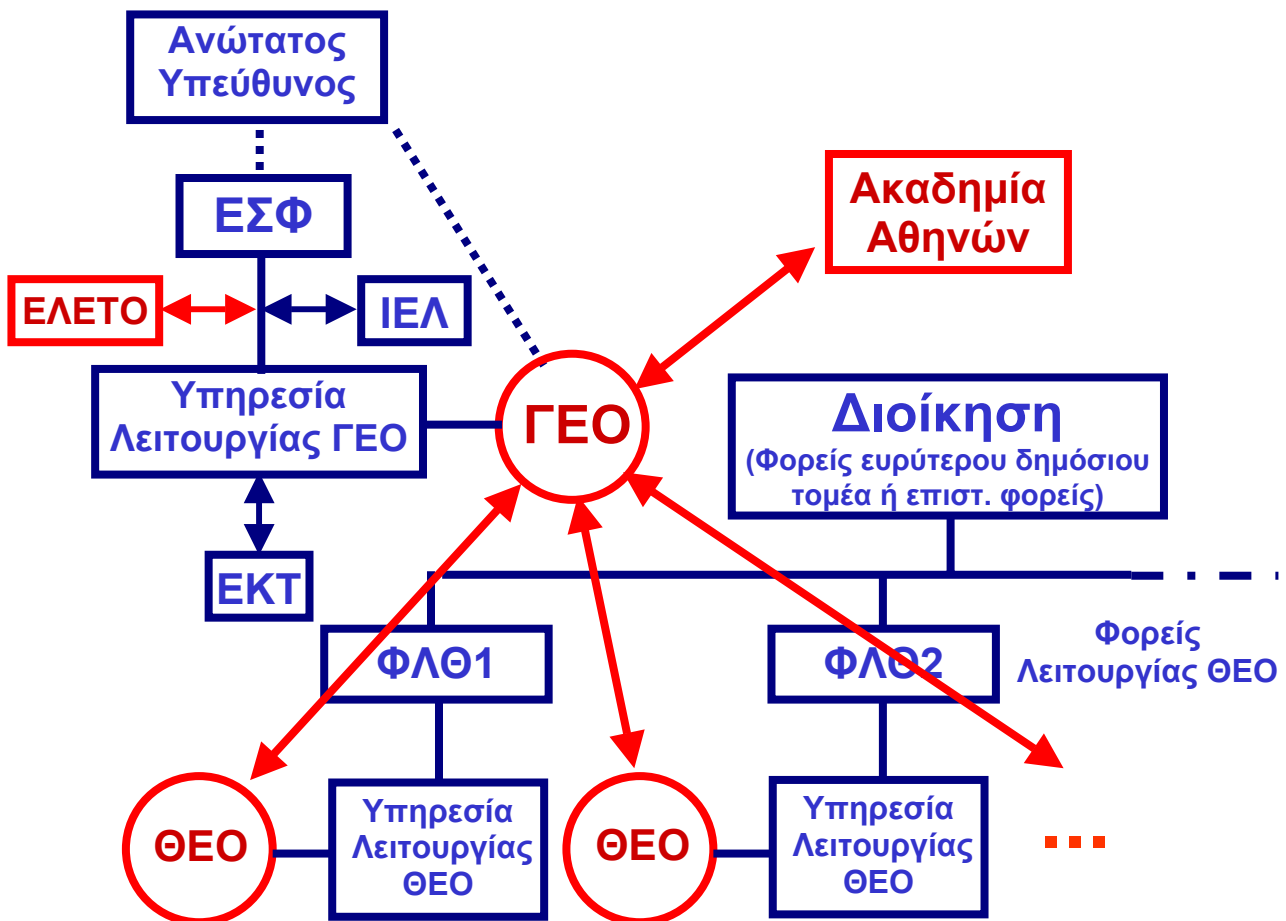
Επιπλέον, ιδιαίτερα ανησυχητική είναι και η αλματώδης εξέλιξη αυτού του ελλείμματος. Το 1991 ήταν περίπου 300.000 όροι, το 2000 ήταν περίπου 600.000 όροι και σήμερα περίπου 1.000.000 όροι.

Η ΕΛΕΤΟ, λοιπόν, αποφάσισε να επαναφέρει το θέμα, προβάλλοντας το γαλλικό σύστημα και υιοθετώντας ή προσαρμόζοντας κατάλληλα διάφορα στοιχεία του γαλλικού για ένα ανάλογο σύστημα ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής.

Τα στοιχεία του γαλλικού που υιοθέτησε είναι:

- α. ο θεσμοθετημένος διαρκής χαρακτήρας του συστήματος (θεσμοθέτησή του με νόμο)
- β. η πλήρης οικονομική και λειτουργική υποστήριξη από το κράτος
- γ. η ανεξαρτησία των οργάνων Ορολογίας από παρεμβάσεις
- δ. η λειτουργία του κορυφαίου συντονιστικού οργάνου Ορολογίας από ειδική υπηρεσία, ανεξάρτητη από την υπόλοιπη Διοίκηση
- ε. η μερίμνη του κράτους αποθήκευση και διάδοση των ελληνικών όρων που παράγονται από το σύστημα και, τέλος,
- στ. η εμπλοκή της Ακαδημίας Αθηνών σε ολόκληρο το σύστημα και ειδικότερα στο μέρος εκείνο των παραγόμενων όρων που έχουν προοπτική διάδοσης και ένταξής τους στη γενική γλώσσα.

Το Σύστημα που προτείνει η ΕΛΕΤΟ δίνεται το σχηματικό διάγραμμα του σχήματος 2 και αναλύεται αμέσως παρακάτω.

Σχήμα 2

Διάγραμμα του προτεινόμενου **Συστήματος ορολογικού εμπλουτισμού της ελληνικής γλώσσας** με τα κύρια όργανά του:

Ανώτατος Υπεύθυνος: Θεσμοθετημένος ανώτατος κρατικός λειτουργός (Υπουργός, Υφυπουργός ή Γ.Γραμματέας).

ΕΣΦ: Εθνικός Συντονιστικός/διαχειριστικός Φορέας (κράτος).

ΓΕΟ: Γενική Επιτροπή Ορολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).

ΘΕΟ: Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ανεξαρτησία αποφάσεων).

ΦΛΘ1, ΦΛΘ2, ...: Φορείς Λειτουργίας ΘΕΟ (φορείς ευρύτερου δημόσιου τομέα / επιστ. φορείς).

Ακαδημία Αθηνών: Εκπροσώπηση και συμμετοχή στη ΓΕΟ και σε όλες τις ΘΕΟ. Έγκριση όρων εμπλουτισμού της γενικής γλώσσας.

ΕΛΕΤΟ (Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας): Εθνικός Σύμβουλος Ορολογίας.

ΙΕΛ (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου): Εθνικός Σύμβουλος Οροπληροφορικών Εφαρμογών.

ΕΚΤ (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης): Αποθήκευση, διάθεση και διάχυση των όρων.

Το Σύστημα αυτό αποτελείται – όπως και το γαλλικό – από μια **γενική επιτροπή** και από ένα σύνολο **ειδικών (θεματικών) επιτροπών** κατά τομέα (θεματικό πεδίο) και υποστηρίζεται πλήρως από τη Διοίκηση (το κράτος). Υπάρχει και σ' αυτό **ειδικός συντονιστικός φορέας**, που όμως δεν είναι εντελώς ανεξάρτητος όπως στο γαλλικό η DGLFLF, αλλά ο ρόλος αυτός θα θεσμοθετηθεί για κάποιο Υπουργείο η Γενική Γραμματεία Υπουργείου, ενώ ο αντίστοιχος Υπουργός, Υφυπουργός ή Γενικός Γραμματέας θα είναι ο **Ανώτατος Υπεύθυνος** του συστήματος. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην **κατά βήματα** ανάπτυξη του Συστήματος.

Η όλη οικοδόμηση του συστήματος προτείνεται να γίνει σε **τέσσερα βήματα**:

Στο **1^ο Βήμα** προτείνεται θεσμοθετηθεί συγκεκριμένος κρατικός φορέας (Υπουργείο, Γενική Γραμματεία ή άλλος) ως υπεύθυνος Εθνικός Συντονιστικός/Διαχειριστικός Φορέας (ΕΣΦ), ο οποίος, στη συνέχεια, θα θεσμοθετηθεί και θα συγκροτήσει σταδιακά όλο το σύστημα και θα εξακολουθήσει να είναι ο διαρκής θεματοφύλακός του. Η ΕΛΕΤΟ προτείνει ως υποψήφιους για το ρόλο αυτό

- είτε το Υπουργείο Παιδείας (**ΥΠΕΠΘ**),
- είτε τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (**ΓΓΔΔ&ΗΔ**),
- είτε τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (**ΓΓΕΤ**).

Ταυτόχρονα προτείνεται να οριστούν και δύο φορείς-σύμβουλοι του **ΕΣΦ** που θα τον βοηθήσουν να οικοδομήσει το σύστημα: ο Εθνικός Σύμβουλος Ορολογίας, ρόλος που μπορεί να παίξει η **ΕΛΕΤΟ** και ο Εθνικός Σύμβουλος Οροπληροφορικών Εφαρμογών, ρόλος που μπορεί να παίξει το Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (**ΙΕΛ**).

Στο **2^ο Βήμα** προτείνεται η σύσταση και συγκρότηση του κορυφαίου συντονιστικού οργάνου Ορολογίας του ελληνικού συστήματος το οποίο θα είναι η **Γενική Επιτροπή Ορολογίας** που θα εποπτεύεται από έναν **Ανώτατο Υπεύθυνο** του Συστήματος. Αυτός προτείνουμε να είναι

- είτε ο Υπουργός ή ο Υφυπουργός Παιδείας,
- είτε ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (**ΓΓΔΔ&ΗΔ**),
- είτε ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας.

Στον αντίστοιχο φορέα θα υπάρχει ως *ιδιαίτερη υπηρεσία υποστήριξης*, η **Υπηρεσία Λειτουργίας της Γενικής Επιτροπής Ορολογίας**.

Σ' αυτό το **2^ο Βήμα** προβλέπεται και αναβαθμισμένος ρόλος του **Γραφείου Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών** της Ακαδημίας, μέσω του οποίου η Ακαδημία θα έχει ενεργό συμμετοχή σε όλα τα όργανα του συστήματος.

Το **3^ο Βήμα** περιλαμβάνει τρία σκέλη **3α**, **3β** και **3γ** που μπορούν να προχωρήσουν παράλληλα.

Στο σκέλος **3α** θα συγκροτηθούν βαθμιαία, βάσει προγράμματος με αξιολογημένες προτεραιότητες, οι **Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας (ΘΕΟ)** που θα λειτουργούν με την ευθύνη αρμόδιων φορέων, Υπουργείων και οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή επιστημονικών συλλογικών φορέων, με θεσμοθετημένη, όμως, την πλήρη κρατική υποστήριξη. Θα δοθεί άμεση προτεραιότητα στους τομείς της Βάσης Όρων (IATE) της ΕΕ, για την όσο το δυνατό γρηγορότερη κάλυψη του ελλείμματος ελληνικών όρων που προαναφέραμε.

Ό,τι παράγεται από το Σύστημα θα επικυρώνεται από τη ΓΕΟ. Το εκάστοτε προϊόν των ΘΕΟ θα χωρίζεται και θα υποβάλλεται στη ΓΕΟ σε δύο μέρη το **εξόχως ειδικό** και το **μη εξόχως ειδικό**. Το πρώτο θα επικυρώνεται τυπικά από τη ΓΕΟ. Το δεύτερο είναι αυτό που έρχεται ή μπορεί σύντομα να έρθει σε επαφή με το ευρύ κοινό, δηλαδή να επηρεάσει σημαντικά τη **γενική γλώσσα**. Το μέρος αυτό η ΓΕΟ θα το επικυρώνει με ιδιαίτερη διαδικασία και προσοχή, σε στενή συνεργασία με την Ακαδημία. Στη διεργασία αυτή η **ΕΛΕΤΟ** μπορεί να παίξει ρόλο **Εισηγητή**.

Στο σκέλος **3β** θα γίνει οικονομική και θεσμική αναβάθμιση υπαρχόντων οργάνων που παράγουν **έργο ορολογικής και οροπληροφορικής υποδομής** και εντατικοποίηση των εργασιών τους για την υποστήριξη του συστήματος. Τα όργανα αυτά είναι η σημερινή τεχνική επιτροπή τυποποίησης ΕΛΟΤ/ΤΕ21 «Αρχές Ορολογίας» – που λειτουργεί στο ΤΕΕ – και υπηρεσίες του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ) και του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

Στο σκέλος **3γ** η ΕΛΕΤΟ, ως υπεύθυνος φορέας για την **ορολογική κατάρτιση** των μελών των Θεματικών Επιτροπών Ορολογίας, θα αναπτύξει και θα εφαρμόζει κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης, ώστε αμέσως μετά την ίδρυση μιας Θεματικής Επιτροπής Ορολογίας, πριν ακόμα αρχίσουν παραγωγικό έργο, να μεσολαβεί η φάση κατάρτισης των μελών της.

Το **4^ο Βήμα** θα γίνει μετασχηματισμός υπαρχόντων οργάνων που επιτελούν (ή έχουν επιτελέσει) σημαντικό έργο ορολογικής παραγωγής σε συγκεκριμένους τομείς (όπως ΜΟΤΟ, ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1, ΕΛΟΤ/ΤΕ2/ΟΕ5, ΙΑΤΡΟΤΕΚ, ...) σε αντίστοιχες Θεματικές Επιτροπές Ορολογίας για τους συγκεκριμένους τομείς και αξιοποίηση των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων των εργασιών τους (έντυπα ορολογικά λεξικά, ορολόγια και γλωσσάρια, ηλεκτρονικές βάσεις όρων).

Τελευταία, μια ειδική πτυχή του Συστήματος που προτείνεται να μελετηθεί και να τεθεί σε εφαρμογή είναι: ένα πρόγραμμα υποστήριξης της **παρουσίας** της Ελληνικής Γλώσσας *εκεί όπου η γνώση είναι ακόμα εν τω γεννάσθαι*, με θεσμοθέτηση *διεργασιών παρότρυνσης και υποστήριξης* των ενεργών Ελλήνων επιστημόνων να συντάσσουν/εκδίδουν/δημοσιεύουν όλες τις επιστημονικές εργασίες/ανακοινώσεις/δημοσιεύσεις τους **οπωσδήποτε και στα ελληνικά**, παρέχοντας ταυτόχρονα και ένα πρώτο *Λεξιλόγιο προτεινόμενων ελληνικών όρων* ισοδύναμων προς τους ξενόγλωσσους. Τα Λεξιλόγια αυτά με θεσμικές διαδικασίες του Συστήματος να δημοσιοποιούνται, σχολιάζονται, βελτιώνονται, οριστικοποιούνται και επικυρώνονται από την αντίστοιχη ΘΕΟ και από τη ΓΕΟ και, στη συνέχεια, να διαδίδονται σε ευρεία κλίμακα μέσω των προβλεπόμενων μηχανισμών διάδοσης. Με αυτόν τον τρόπο θα προλαμβάνονται οι νέες έννοιες και θα αποδίδονται με ελληνικούς όρους από τα πρώτα στάδια της δημιουργίας τους.

6 Ήταν ικανοποιητική η ανταπόκριση και συμμετοχή στην εκδήλωση;

Το ακροατήριο (150 άτομα) ήταν ικανοποιητικό. Άτομα με προσωπικό ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα και την ανάπτυξή της.

Δυστυχώς, το κράτος απουσίασε σχεδόν ολοκληρωτικά από την εκδήλωση, μολοντί αυτή απευθυνόταν σ' αυτό κυρίως και σε δεύτερη μοίρα στο ευρύ κοινό. Οι αριθμοί μιλούν μόνοι τους:

Η ΕΛΕΤΟ είχε προσκαλέσει με ειδικές προσκλήσεις (όπου περιλαμβανόταν και μεταφρασμένο φυλλάδιο με την περιγραφή του γαλλικού συστήματος ορολογίας) **101** πρόσωπα, των οποίων οι θέσεις ή δραστηριότητες έχουν σχέση με το θέμα της εκδήλωσης και την ελληνική γλώσσα και ορολογία γενικότερα. Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν **9 υπουργοί, 9 υφυπουργοί, 5 γενικοί γραμματείς** υπουργείων, **18 βουλευτές, 16 πρυτάνεις** πανεπιστημίων και **23 πρόεδροι, αντιπρόεδροι, διευθύνοντες σύμβουλοι, μέλη ΔΣ** και **γενικοί διευθυντές** φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και επιστημονικών φορέων.

Από τα γραφεία **όλων** των προσκεκλημένων υπουργών ήρθε η ευγενική τηλεφωνική ενημέρωση ότι ο κ. ή η κα Υπουργός αδυνατεί να παραστεί για τον Α ή Β λόγο. Ανάλογο μήνυμα ήρθε και από **έναν** υφυπουργό και **δύο** γενικούς γραμματείς.

Από τους λοιπούς υφυπουργούς, γενικούς γραμματείς και βουλευτές **ούτε φωνή ούτε ακρόαση**, με **δύο μόνο φωτεινές εξαιρέσεις**:

- Ο **Υφυπουργός ΥΠΕΠΘ Γεώργιος Καλός** έστειλε τηλεμοιοτυπικό μήνυμα που διαβάστηκε από τον συντονιστή της ημερίδας καθηγητή **Θ.Π. Τάσιο**, με το οποίο χαιρετίζει την εκδήλωση και εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για τον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας και να ενημερωθεί για τα αποτελέσματα της ημερίδας.
- Ο **Γενικός Γραμματέας ΥΠΕΣΔΔΑ Αθανάσιος Βεζυργιάννης**, που είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον να παρευρεθεί στην εκδήλωση, δεν μπόρεσε να έρθει λόγω έκτακτου κωλύματος, έστειλε όμως τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΕΣΔΔΑ **Ιωάννη Πραγιάτη** που διάβασε εκ μέρους του εκτεταμένο μήνυμα με το οποίο χαιρετίζει την εκδήλωση, εκθειάζει το γαλλικό σύστημα και εύχεται τα συμπεράσματα της ημερίδας να «δώσουν φως» στα επόμενα βήματα της Δημόσιας Διοίκησης.

Χαρακτηριστική ήταν η πλήρης απουσία των προσκεκλημένων **βουλευτών**. Και δεν ήταν τυχαία ονόματα. Οι **16** από αυτούς ήταν οι πρόεδροι και τα μέλη δύο άμεσα σχετιζόμενων με το θέμα επιτροπών της Βουλής: της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας. Ούτε ένας! Ούτε τηλεφώνημα!

Από τους πρυτάνεις των ΑΕΙ τίμησε με την παρουσία του και με χαιρετιστήρια ομιλία του ο **πρύτανης** του Πανεπιστημίου Αθηνών **Γεώργιος Μπαμπινιώτης**. Στην ομιλία του ο πρύτανης εξήρε το γαλλικό σύστημα και την προσπάθεια της ΕΛΕΤΟ για ένα ανάλογο ελληνικό και εκδήλωσε τη πλήρη συμπαράσταση του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από τους εμπλεκόμενους φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα εκπροσωπήθηκαν επίσης μόνο το **ΙΕΛ**, με τον Διευθυντή του **Γεώργιο Καραγιάννη** και στελέχη του, και ο **ΕΛΟΤ**, με τον Διευθυντή Τυποποίησης **Ευάγγελο Μελαγράκη** και στελέχη του.

Στο ακροατήριο υπήρχαν στελέχη από διάφορους φορείς, που συμμετείχαν ατομικά χωρίς να εκπροσωπούν τους φορείς τους. Οι φορείς αυτοί ήταν το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΕΚΔΔΑ), το

Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ), το Γενικό Χημείο του Κράτους, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), η Μεταφραστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ά.

Το **ΙΕΛ**, ο **ΕΛΟΤ** και η **ΕΛΕΤΟ** (εκπροσωπούμενη από τα μέλη του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου της) ήταν και οι επίσημοι **συνομιλητές** στη συζήτηση εργασίας που ακολούθησε μετά την παρουσίαση του γαλλικού συστήματος και του προτεινόμενου από την ΕΛΕΤΟ ελληνικού συστήματος. Από τον συντονιστή καθηγητή Θ. Τάσιο ζητήθηκε, όμως, και η προσωπική γνώμη των παρόντων στελεχών διάφορων φορέων, έστω και αν τα στελέχη αυτά δεν εκπροσωπούσαν τους φορείς τους.

7 Ποια είναι τα συμπεράσματα της εκδήλωσης και οι περαιτέρω προοπτικές;

Σε γενικές γραμμές, η πρόταση της ΕΛΕΤΟ έγινε αποδεκτή με ενδιαφέρον από τους φορείς και το λοιπό ακροατήριο. Έγιναν προτάσεις συμμετοχής και άλλων φορέων και «ομάδων» στην πραγμάτωση του συστήματος, κάτι που δεν αποκλείεται από τη σύλληψή του και την προβλεπόμενη εφαρμογή του.

Τονίστηκε ιδιαίτερα η «κατά βήματα» οικοδόμηση του συστήματος και η σημασία της εκδήλωσης πολιτικής βούλησης και της πραγματοποίησης του 1^{ου} βήματος, δηλαδή της θεσμοθέτησης του Εθνικού Συντονιστικού/ Διαχειριστικού Φορέα, ο οποίος – με συμβούλους την ΕΛΕΤΟ και το ΙΕΛ – θα συγκροτήσει σταδιακά και στη συνέχεια θα εποπτεύει λειτουργικά το σύστημα.

Συμφωνήθηκε ότι μετά την εκδήλωση, με μέριμνα της ΕΛΕΤΟ, μια μικρή **άτυπη ομάδα** από στελέχη των παρόντων φορέων θα **προωθήσει** την πρόταση με παραστάσεις σε αρμόδιους παράγοντες, αρχίζοντας από τον Υφυπουργό **Γ. Καλό** και το Γενικό Γραμματέα **Α. Βεζυργιάννη** που εκδήλωσαν ήδη το ενδιαφέρον τους.

Για το Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

Κώστας Βαλεοντής

Γενικός Γραμματέας της ΕΛΕΤΟ, Πρόεδρος του ΓΕΣΥ